

KESKKONNAMINISTEERIUM

Printsiibid tööstusheite seaduses

Jüri Truusa

Keskkonnaministeerium, KKO nõunik

21.06.2017.

Sisu

Sissejuhatuseks

Kestliku arengu printsiibid

Keskkonnakvaliteedi normatiivid kui printsiip.

PVT ja PVT-järeldused kui heitetasemete
määramise printsiibid.

Erisused (ingl. derogations - THD) võimalused,
aga mitte printsiibid.

Sissejuhatuseks

Baaskoolituse üldine eesmärk: suurendada eeldusi kestliku arengu põhimõtete juurdumiseks tootmispraktikas ja vähemalt säilitada Eesti keskkonnakvaliteet suurtootmise keskkonnamõju parema ohjamise kaudu.

Põhjused:

- eelmisest baaskoolitusest, mis toimus Taani-Eesti projektide käigus 1998-2001 pole loa andjatena või keskkonnainspektoritena enam keegi ametis;
- KeA ja KKI iga-aastastel teabepäevadel on võimalik käsitleda üksnes üksikküsimusi, teha kokkuvõtteid tööpraktikast jms;
- keskkonnakomplekslubade taotluste menetlemine takerdub kui tegemist on kaalutusõiguse rakendamisega, kestus on ebäühtlane ja lubade kvaliteet vajab parandamist;
- suurtootmise õiguslikus regulatsioonis (eelkõige THS) on toimunud mitmeid olulisi muudatusi nagu EK rakendusaktide (nt PVT-järelused) kaudu direktiivsete normide muutmine, teatud sätete kehtivuspiirangute (derogations) kasutamine, kaalutusõiguse rakendamine, teavituskohustused. Üldises keskkonnapoliitikas on rõhuasetused mitmekesisistunud (näit kliima kõrvale on tõstetud ressursitõhusus ja öko-innovatsioon).

Noppeid meedias avaldatust. Ajend – RKAS linditekst.

Veteranpoliitik **Jüri Adams** raadiosaates „Õigus ja õiglus“: „Kõige halvem on see kui mingil elualal kasutatav släng viiakse õigusakti terminina.“

Vabariigi Presidendikantselei endine välisosakonna juhataja **Kai Kaarelson** väljaandes Diplomaatia (okt 2015): „Mõistmise ja aktsepteerimise vahele armastatakse panna võrdusmärki, mida seal kaugeltki alati ei pruugi olla“

Psühholoog **Tõnu Lehtsaar** Linnalehes (9.juuni 2017): „Konflikte ei pea pelgama, sest kui ei oleks eriarvamusi, jääks elu seisma.“

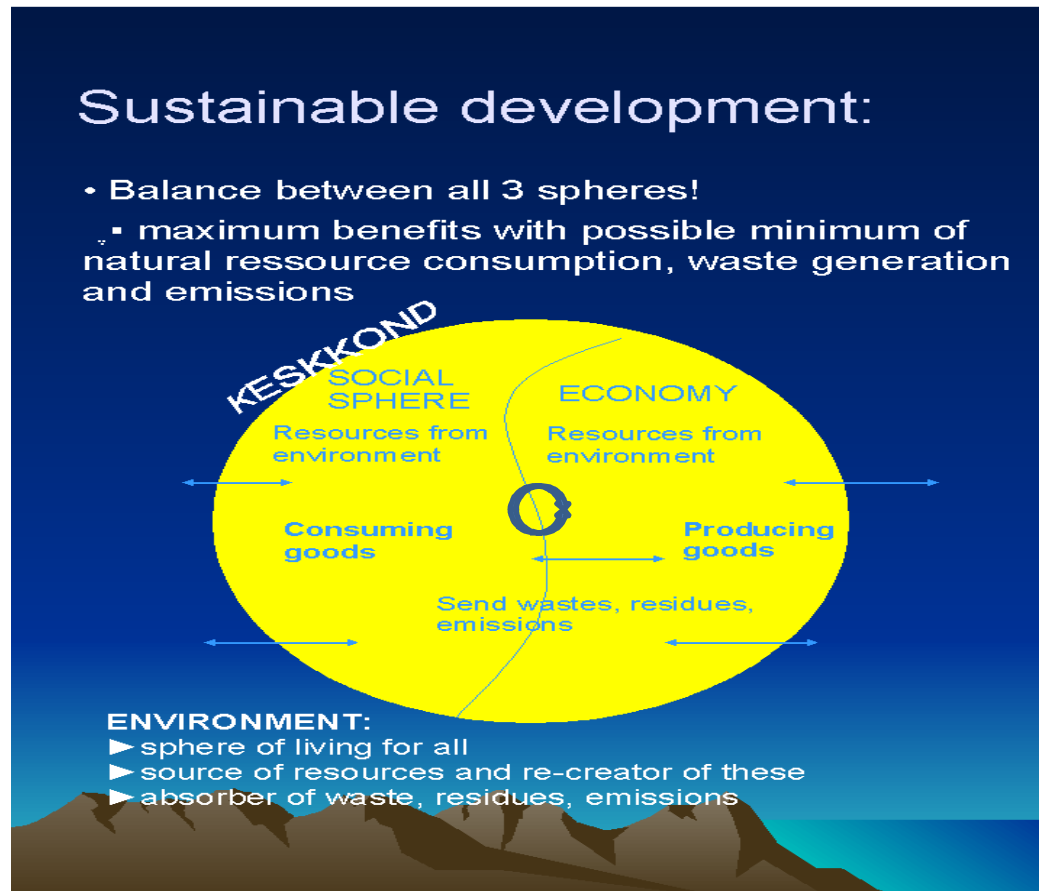
Tõnu Lehtsaarelt ühte lausesse koondatuna: Mis tahes vahendite (ruum, aeg, raha jms) jagamisel, huvide ja väärtuste põrkumisel, kellegi õiglustunde riivamisel, töö iseloomust või tööülesannete ebamäärasusest sõltuvalt, kehvast suhtekliimas ning paljude lahendamata probleemide korral kuhjuvad inimeste vahelised pinged. Need võivad viia kontrolli alt väljuva konfliktini.

Ajakirjanik **Kristel Rõss** pakub lahendit: „Räägi inimestega silmast silma, kuula ära teine pool, kutsu appi erapooletu isik. Ärge vahetage arusaamatuste korral lehekülgede pikkusi e-kirju kuna iga lauset saab tõlgendada isemoodi ja nii jätkub üksteisest mööda rääkimine lõputult.

Saame teadlikult oma käitumist juhtida ja vastutada selle eest mida teeme!

Säästev, Kestlik, Jätkusuutlik :

1. Integrated approach – way to sustainable future.
2. Environmental regulation becomes more and more ambition on global level, on the level of EU. Exception - temporary and limited on volume and always under the reporting and control .

3. BAT – it is “master key” and eco-innovative solutions could be supported.
4. BAT reference documents and their BAT conclusions (BATC) are EU regulations adopted by European Commission.
5. BAT conclusions (BATC) should be implemented (!) during 4 years after their publication in EU Official Journal!

Integreeritus. Mida ühendatakse?

THD – on integreeritud ehk on ühendatud direktiiv (6 endist direktiivi liideti).

ÜHENDAB kõik saaste ennetuse põhimõtted:

- keskkonna kui terviku kaitse;
- saaste- ja jäätmetekke minimeerimine;
- saaste ühest keskkonnaelemendist teise ülekandumise minimeerimine;
- ressursisäästu meetmed (avaldub erikulude ja energia efektiivsuse näitajate kaudu)
- saastaja vastutab ja maksab.

ÜHENDAB ühes keskkonnaloas kõik kontrollitavad aspektid

ÜHENDAB tasakaalustatult (NB!) keskkonnakasu ja kulud

ÜHENDAB dialoogi ja avatuse

ÜHENDAB normeerituse (heite piirväärtused) ja paindlikkuse (kohalikud keskkonnatingimused, keskkonnamõju muutumine, tehnika muutumine, vajadusel ja põhjendatult ebaproportsionaalselt kõrgete kulude arvestamine, investeerimistsüklid)

ÜHENDAB tootlikkuse tõstmise ja keskkonnamõju vähendamise PVT rakendamise kaudu

Eesmärk ja reguleerimisala - THS

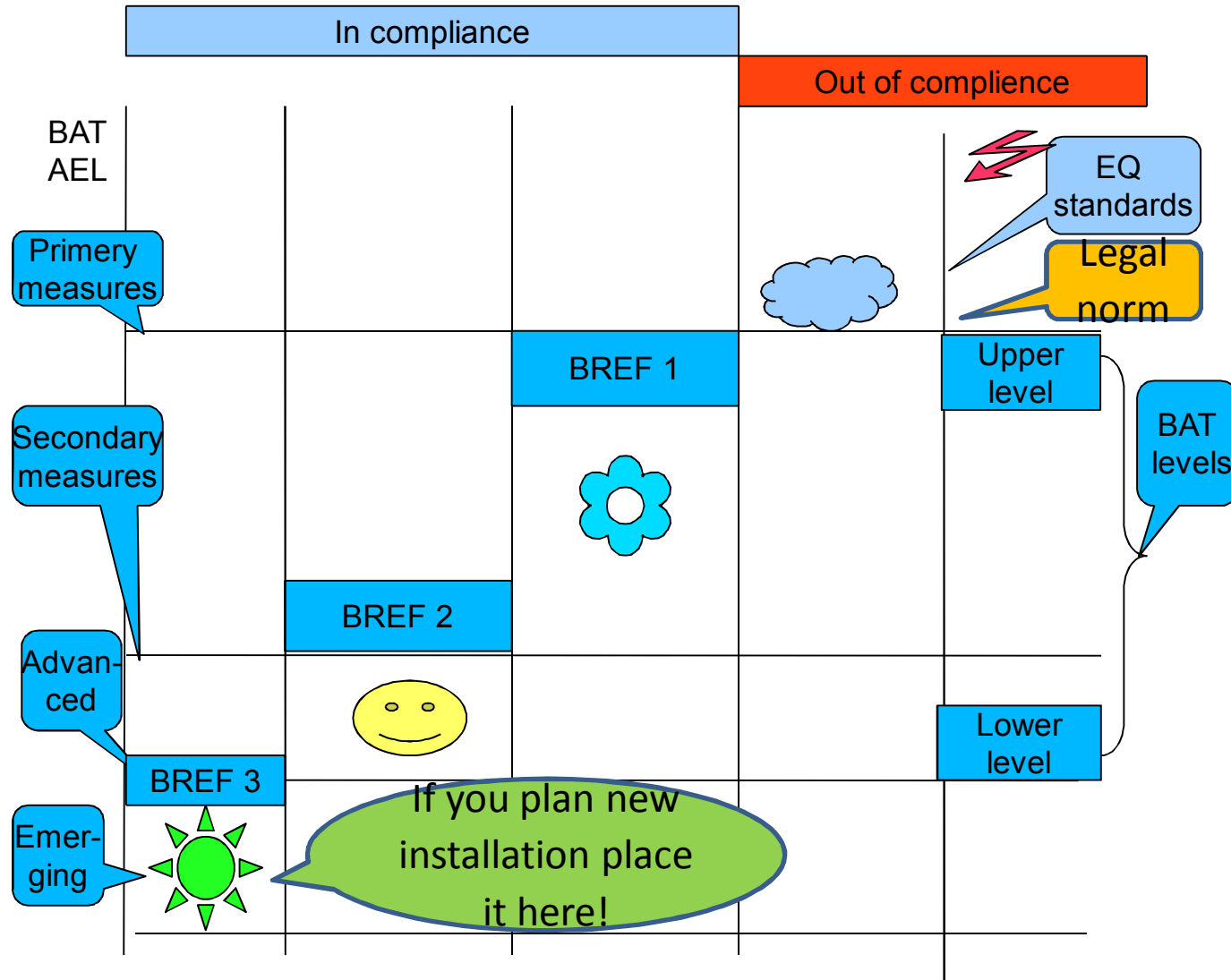
§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

- (1) Käesoleva seaduse eesmärk on saavutada keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase, minimeerides saasteainete heite õhku, vette ja pinnasesse ning jäätmetekke, et vältida ebasoodsat mõju keskkonnale.
- (2) Käesolev seadus määrab suure keskkonnaohuga tööstuslikud tegevusvaldkonnad, sätestab nõuded nendes tegutsemiseks ja vastutuse nõuete täitmata jätmise eest ning riikliku järelevalve korralduse.

THS §2 (1) kohaldamisala - §§19, 64, 85,113 ja pt. 6 (TiO₂)

THS §2 (2) Käesolevat seadust **ei kohaldata** teadusuuringute, arendustegevuse ega uute toodete ja protsesside katsetamise suhtes, kui nende tegevuste ulatus on nii väike, et ei mõjuta keskkonda **oluliselt**

PVT kontseptsioon – dünaamiline liikumine madalama heitetaseme suunas. Kuidas seada mingi saasteaine heite piirväärtuse (PVT SHT) uuele ja olemasolevale käitisele?

Millal keskkonnaalased investeeringud end ära tasuvad?

- Tööstuses on keskmine investeeringute tasuvuse aeg 25 aastat .
- NB! PVT uuendamine on küll dünaamiline protsess, kuid see ei toimu kiirustades. Rõhk on kvaliteedi tagamisel.
- Ajaperiood BREF (PVT – viitedokument) 1 PVT-järelduste kinnitamise ja BREF 2 koostamise alustamise vahel on **8 aastat**,
- siis alanud BREF 1 baasil toimuv uuendamine (saadakse BREF 2) kestab takes **3-4 aastat**;
- otsustusprotseduur, et BREF koosseisus olevast PVT-järelduste eelnõust jõuda EL rakendusotsuse kinnitamiseni **-1 aasta**.
- Rakendusotsuse avaldamine EL Ametlikus Teatajas koos selle lisaga, milleks ongi PVT-järeldused võtab koos EL riikide keelsete tõlgete kontrollimisega veel paar-kolm kuud.
- Kogu tsükli kestus on ca 13 aastat.
- Järelkult PVT-järeldused BREF 3 kohta saavad kinnitatud 26 aasta möödumisel. $25 < 26!$
- Commission Implementing Decision of 10 February 2012 laying down rules concerning guidance on the collection of data and on the drawing up of **BAT reference documents** and on their quality assurance referred to in Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial

Selgitusi eelmise skeemi kohta

Skeemil on kujutatud PVT-järeldestel põhinevate keskkonnanõuete sätestamise ideoloogia.

Paremal ülanurgas välgunoole ja vihmapiilve all on halvim olukord: käitises ei täideta keskkonnanõudeid - keskkonnakvaliteedi normid on rikutud, õigusnõuded täitmata.

Sinise lilleõie tsoonis on olukord rahuldav seni kuni jõus oleva BREF 1 nõuded on täidetud. Mõnes tegevusvaldkonnas pole BREF uuendamiseni jõutud ja PVT-järeldest seega puuduvad, aga BREF uuendamisega on alustatud. Uus BREF saab olema nõudlikum ehk teisisõnu nihkuvad allapoole nii PVT`ga saavutatavad ülemine kui alumine tase ja nii pole nõuetega vastavuses olek enam saavutatav ilma lõpp-puhastus tehnikat (secondary measures) kasutusele võtmata. Vaja läheb investeerimiskava järgnevale PVT-järeldestele vastavuse saavutamiseks.

Naerva näo tsoonis on olukord hea või väga hea. Üleüldine vastavuses oleku periood kestab kuni BREF 2 asemel hakkab toimima BREF 3 ja selle PVT-järeldest.

Rohetähe tsoon – olukord on suurepärase. Tõenäoselt on tööle rakendatud uus kõige kaugemale arendatud tehnikat (parimast parim!) kasutatav käitis. Heide alla BREF 2 PVT SH alumise taseme!

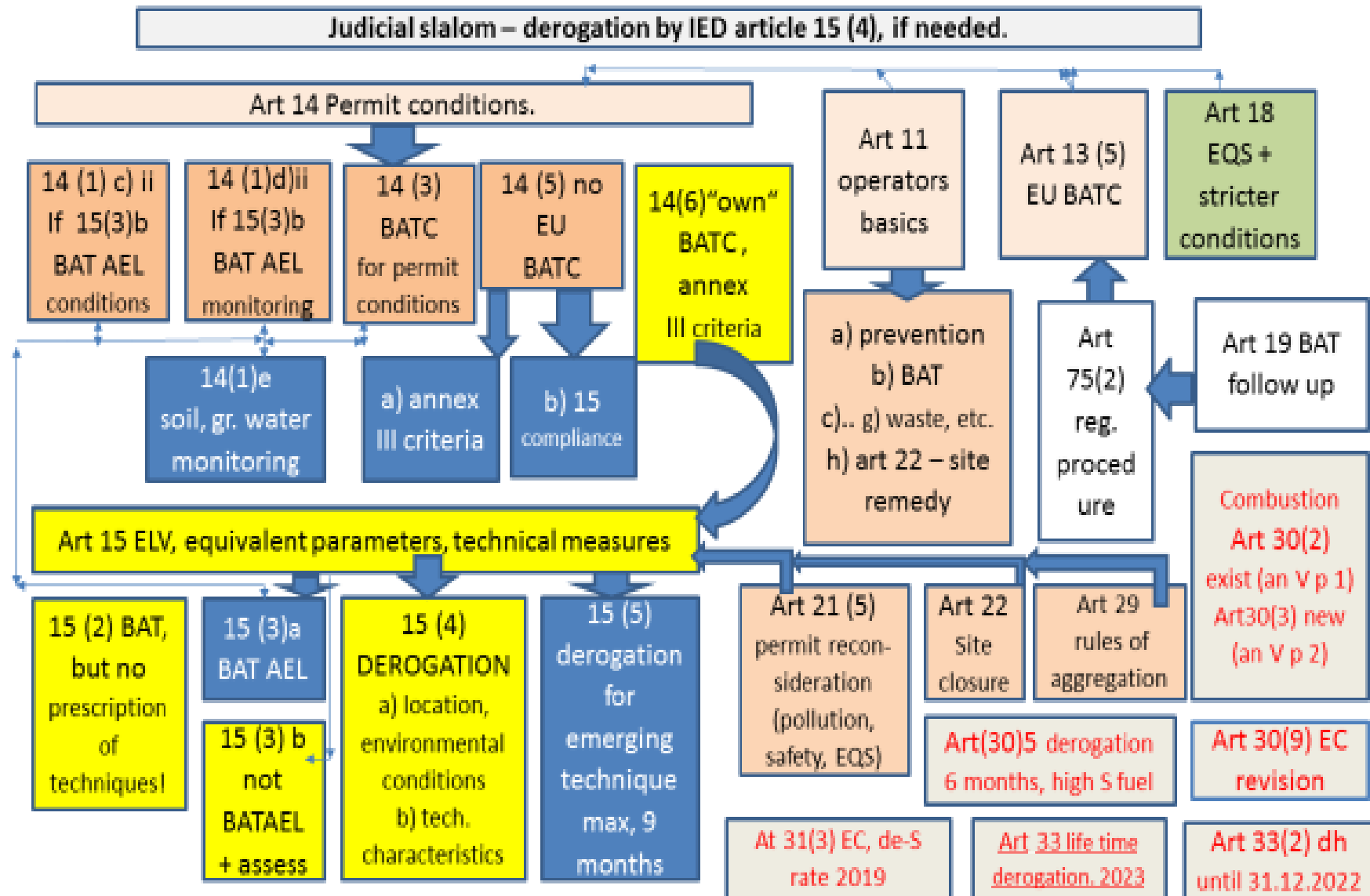
Milline on loa andja ja inspektori **tegevusvõimaluste skaala** erinevates olukordades?

Üldine arengusuund – paremast ülanurgast diagonaalselt alla vasakusse alanurka.

Suurema huvi korral PVT-viitedokumentide ja nende PVT-järelduste kohta on KeM Tööstusheite kodulehel nii inglise kui eesti keelses need rakendusotsused saadaval

[Komisjoni rakendusotsus](#) 10. veebruar 2012, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) osutatud andmete kogumist ning PVT-viitedokumentide väljatöötamist ning nende kvaliteedi tagamist käsitlevate suuniste kohta, (teatavaks tehtud numbri C(2012) 613 all) ELT L 63, 2.3.2012

Commission Implementing Decision of 10 February 2012 laying down rules concerning guidance on the collection of data and on the drawing up of **BAT reference documents** and on their quality assurance referred to in Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions (notified under document C(2012) 613).

Muud paindlikkus. Erandid: THS §§ 2(2) uuringud, 44(6) leebem HPV, 44(8) kujunemisjärgus tehnika katsed 9 kuud, põletusseadmed §§ 77 (diislid, utilisaatorkatlad), 78 (LCP S rikas kütus 6kuud), 79 (S ärastus). 92, 97 (jäätmepõletuses)

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Jüri Truusa

Juri.truusa@envir.ee